

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КТОП-553-08-4
дата 13.01.2015 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008

1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изх. №: 02-4

13. 01. 2015

ДО

Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
43-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № 453-08-45/19.12.2014 г.

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-11, внесен от г-н Волен Сидеров и група народни представители на 27.10.2014 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-49, внесен от г-н Стефан Кенов и група народни представители на 21.11.2014 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,

Във връзка с представените ни Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-11, внесен от г-н Волен Сидеров и група народни представители на 27.10.2014 г. и Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-49, внесен от г-н Стефан Кенов и група народни представители на 21.11.2014 г., Министерството на труда и социалната политика изразява следното становище:

1. По Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-11

Представеният за становище законопроект № 454-01-11 от 27.10.2014 г. е с идентично съдържание с внесения на 05.02.2014 г. от г-н Волен Сидеров и група народни представители Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД) № 454-01-13, който не е подкрепен от Министерството на труда и социалната политика.

Министерството на труда и социалната политика не подкрепя и предложението за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-11 от 27.10.2014 г. Със законопроекта се предлага в чл. 3 от ЗСПД, който определя лицата и семействата, които имат право на семейни помощи за деца, да се въведе възрастов праг от 18 години за получаването на семейни помощи при бременност, раждане и отглеждане на дете.

Според вносителите „Законът за семейни помощи за деца и в частност чл. 3 е социално несправедлив, облагодетелстващ една група хора за сметка на цялото българско общество” и въвеждането на възрастов праг ще „елиминира или драстично ще намали детската раждаемост до 18-годишна възраст, поради липсата на икономически и финансов мотив за раждане преди горепосочената възраст“.

Съгласно чл. 14 от Конституцията на Република България семейството, майчинството и децата са под закрилата на държавата и обществото. Член 47, ал. 2 от Конституцията предвижда, че жената-майка се ползва от особена закрила на държавата. Израз на тази особена закрила са и регламентиранията права на различни видове семейни помощи за деца съгласно ЗСПД. Законопроектът противоречи и на разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от Конституцията, съгласно която всички граждани са равни пред закона и не се допускат никакви ограничения на правата и привилегиите им.

Основната цел на семейните помощи за деца е подкрепа за отглеждането на децата в семейна среда. Подкрепата е обусловена от наличието на дете в семейството, а не от възрастта на неговите родители. В тази връзка, поставянето на възрастова граница за родителите за получаване на семейни помощи е пряка дискриминация не само по отношение на самите родители, но и по отношение на техните деца. ЗСПД е закон, уреждащ само подкрепата за децата, а не обществените отношения, касаещи здравните и правните аспекти на раждането, включително и възрастовите граници за раждане на дете.

Не може да бъде подкрепена и тезата, че ражданията от непълнолетни във всички случаи са преднамерени с цел облагодетелстване от социалната система. ЗСПД е един от законите в Република България, които са изцяло ориентирани към подкрепа за отглеждането на децата в семейна среда. Значението на семейните помощи е безспорно, но те са само част от цялостната политика за подкрепа на детето и семейството.

Напълно подкрепяме, че раждането на деца от непълнолетни е явление, което следва да бъде ограничено, но то не може да се ограничи с дискриминационни и санкциониращи мерки, които пряко накърняват най-вече правата на децата. Справянето с това тревожно явление в обществото не може да бъде за сметка на принципите на недискриминация и равни права за всички.

Министерството на труда и социалната политика потвърждава своята готовност за участие в задълбочен дебат относно превенцията на ранните бракове и раждания чрез прилагане на интегрирани политики, които насърчават създаването на по-добра среда за отглеждане на децата - политики за развитие на услуги за ранно детско развитие, формиране на родителски умения, семейно планиране и консултиране, здравно образование, достъп до обучение, социални услуги, включване в заетост и др.

2. По Законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-49

Министерството на труда и социалната политика не подкрепя предложението за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца № 454-01-49 от 21.11.2014 г. Независимо, че законопроектът съдържа три параграфа, два от тях

предвиждат промени само в един член на ЗСПД – чл. 7, който регламентира месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Предлага се предоставянето на тези помощи да бъде без доходен критерий и да се регламентира по-висок размер на месечната помощ за второ и трето дете в семейството. Не са предложени обаче съответни промени в други разпоредби на ЗСПД, свързани с доходния критерий, като например чл. 4 и чл. 10 от ЗСПД. С параграф 3 се предлага законът да влезе в сила от 1 януари 2015 г.

Според вносителите с премахването на доходния критерий за месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, „ще се премахне неравнопоставеността на българските деца и семейства и ще насочим политиката към насърчаване на семействата с деца, които са добри и съвестни данъкоплатци”. Твърди се, че се цели промяна в политиката и насърчаване на отговорното родителство. С промяната в чл. 7, ал. 4, т. 1 вносителите считат, че „се стимулира не само раждането на второ, но и на трето дете”.

Семейното подпомагане в България се основава на принципа, че основната отговорност за отглеждането на децата е на родителите и семейството. Безспорно държавата следва да подпомага родителите чрез система от мерки за подкрепа на децата и семействата. Предоставянето на семейни помощи на семействата с деца обаче е само част от тази система, наред с особено важните за родителите мерки за осигуряването на доходи от труд и възможности за съчетаване на личния и професионалния живот, осигуряване на достъп до заведения за грижа за малки деца, качествено образование за децата, качествена и достъпна здравна грижа, облекчения за семействата с деца и други.

По реда на ЗСПД под формата на финансова подкрепа се предоставят девет категории помощи, като само четири от тях се предоставят съобразно дохода на член от семейството. Сред тези помощи е и месечната помощ за деца до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. В България семейните помощи по ЗСПД се финансират единствено със средства от държавния бюджет. Те нямат характер на обезщетение и не са обвързани с осигурителния принос на лицата. В приетия от Народното събрание Закон за държавния бюджет за 2015 г. не са предвидени средства, които да обезпечат премахването на доходния критерий за този вид помощ, а средствата, необходими за изплащането само на тази помощ без доходен тест, надхвърлят 650 млн. лв. За сравнение общият бюджет по ЗСПД за 2015 г. е 568 683 000 лв.

Не можем да подкрепим твърдението, че чрез премахване на доходния критерий за достъп до месечната помощ за дете до завършване на средно образование ще се насърчи отговорното родителство. Насърчаването на отговорното родителство се основава на подход за гарантиране на най-добрия интерес на детето, а именно - поставяне на детето в центъра на всяка една политика и мярка за подкрепа на семействата с деца. То в никакъв случай не може да се изчерпва с финансово стимулиране.

Финансовото стимулиране не може да бъде и водеща мярка за насърчаване на раждаемостта. Стимулирането на раждаемостта също се нуждае от комплексен подход и интегрирана система от междусекторни мерки, които да доведат до сигурността, необходима на семействата при вземане на решение относно отглеждането на повече деца. Не на последно място следва да отбележим, че в приетия от Народното събрание Закон за държавния бюджет за 2015 г. не са предвидени средства, които да обезпечат по-висок размер на месечната помощ за трето дете до завършване на средно образование.

С оглед важността както на насърчаването на отговорното родителство, така и на подкрепата на семействата с три деца, Министерството на труда и социалната политика ще инициира промени в Закона за семейни помощи за деца, които да бъдат в съответствие с основния принцип на Конвенцията за правата на детето на ООН, а именно – осигуряване на най-добрия интерес на детето.

ИВАЙЛО КАЛФИН

**ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
ДЕМОГРАФСКАТА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА И МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**